

MAHALLA – QADRIYATLAR BESHIGI

Sadullayev Umidjon Shokir o'g'li

Gadayeva Mohigul Muxamedovna

Toshpo'latova Shaxnoza Shuhratovna

Osiyo Xalqaro Universiteti

“Tarix va filologiya” kafedrası, Tarix fani o'qituvchilari.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14570364>

Annotatsiya. Yangi O'zbekistonda mahallalarga e'tibor davlat siyosati darajasiga ko'tarildi. Mustaqillik yillarida yurtimizda mahalla tizimida misli ko'rilmagan o'zgarishlar amalga oshirildi. Xalqimiz ongi, dunyoqarashi o'zgardi. Rivojlanayotgan yangi O'zbekistonda mahallaning o'rni beqiyos, albatta. Prezident SH. M Mirziyoyev tomonidan mahalla tizimini isloh qilish bo'yicha bir qancha farmon va qarorlar qabul qilindi va amaliyotga joriy qilinmoqda.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, davlat siyosati, aholi bandligini ta'minlash, tadbirkorlikni rivojlantirish, globallashtirish jarayoni, ijtimoiy begonalashuv, islohotlar.

MAHALLA - THE CRADLE OF VALUES.

Abstract. In New Uzbekistan, attention to mahallas has risen to the level of state policy. During the years of independence, unprecedented changes have been made in the mahalla system in our country. The consciousness and worldview of our people have changed. The role of mahallas in the developing new Uzbekistan is, of course, incomparable. A number of decrees and resolutions on reforming the mahalla system have been adopted by President Sh. M. Mirziyoyev and are being implemented.

Keywords: New Uzbekistan, state policy, ensuring employment, development of entrepreneurship, globalization process, social alienation, reforms.

ЭТОТ РАЙОН ЯВЛЯЕТСЯ КОЛЫБЕЛЬЮ ЦЕННОСТЕЙ.

Аннотация. В новом Узбекистане внимание к соседству поднялось на уровень государственной политики. За годы независимости в нашей стране в системе соседства произошли беспрецедентные изменения. Сознание и мировоззрение нашего народа изменились. Роль соседства в новом, развивающемся Узбекистане, конечно, бесподобна. Президент Ш. М. Мирзиёевым ряд указов и решений по реформированию системы микрорайонов был принят и реализуется на практике.

Ключевые слова: Новый Узбекистан, государственная политика, обеспечение занятости, развитие предпринимательства, процесс глобализации, социальное отчуждение, реформы.

Materiallar va metodlar: Tadqiqotda tarixiy-qiyosiy, tavsifiy va qiyosiy tahlil hamda dala tadqiqot usullaridan keng foydalanildi.

"Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish bo'yicha davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari to'g'risida"gi prezident farmoni, Mahallada yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi prezident qarori, "Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora –tadbirlari to'g'risida"gi prezident farmoni.

Xulosa: Xokim yordamchilari, mahalla yetakchilari, soliqchi, ijtimoiy xodim har bir mahallada ish faoliyatlarini boshladilar va aholining farovonligiga o'z hissalarini qo'shib kelmoqdalar. Yurtimizda mahalla tizimida bo'layotgan islohotlarni boshqarish va nazorat qilish maqsadida Mahallabay ishlash va tadbirkorlikni rivojlantirish agentligi tashkil etildi. Yuqorida nomlari sanab o'tilgan lavozimlarning oylik maoshlari yuqori qilib belgilab qo'yildi. O'z ishida faol, mahalla tizimidagi islohotlarda jonbozlik ko'rsatgan xokim yordamchilariga "Yangi O'zbekiston islohotchisi "ko'krak nishoni bilan taqdirlanishi belgilab qo'yildi.

Bugungi globallashuv jarayonida, XXI asrda dunyoning turli mintaqalarida kechayotgan kuchli ijtimoiy-iqtisodiy bo'hronlar sharoitida xalqning azaliy urf-odatlarini beshigi bo'lgan mahalla tizimini taqqiq etish har qachongidan ham dolzarb masala hisoblanadi. Bugun dunyo mamlakatlarida kechayotgan ijtimoiy begonalashuv sharoitida bu masala tadqiqi muhimligi yanada oydinlashadi. Uzoq tarixni har tomonlama o'rganish orqali, Vatanga, asrlar davomida osha o'z qadr qimmatini yo'qotmagan qadriyatlar, urf odatlarimizga, ajdodlar merosiga umuman olganda o'tmish tariximizga hurmat, mehr oqibat va ayni paytda ertangi kunimizga ishonch paydo bo'ladi. So'nggi yillarda O'zbekistonda yuz berayotgan islohotlar va ijobiy o'zgarishlar hayotning barcha sohalariga jadal rivojlanmoqda. Davlatning faol ichki siyosati tufayli xalqimizga barcha sohalarda yaratib berilayotgan keng imkoniyatlar aholiga boshqaruv jarayonlarida, avvalo, mahalliy bo'g'inida faol ishtirok etish imkoniyatini berdi. Bu esa fuqarolik jamiyati qurish sharoitida mahalla institutining davlat va jamiyat hayotidagi tutgan o'rni baland ekanligini ko'tsatadi.

Shu boisdan, an'anaviy mahalla tuzilmasining o'zbek xalqi turmush tarzidagi, ijtimoiy va madaniy hayotidagi, oila va jamiyat hayotidagi o'rnini tarixiy nuqtai nazardan tadqiq etish ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi. Bu xususan mamlakat Prezidenti "... bugun mahalla katta ijtimoiy kuch sifatida maydonga chiqishi zarur.

Chunki faollar, ko'pni ko'rgan oqsoqollar, tajribali nuroniylarimiz, agar istasa, jamoatchilik bilan bigalikda har qanday muammoni hal qilishga, xato qilgan yoshlarni to'g'ri yo'lga solishga qodirdir¹, - deb ta'kidlaganligi ushbu tuzilmaning jamiyat hayotidagi o'rne beqiyos ekanligidan

¹ Mahalla tinchlik va osoyishtalik obodlik va farovonlik markaziga aylanadi.// O'zbekiston Respublikasi Shavkat Mirziyoyev raisligida 12-fevral kuni mahalla tizimini takomillashtirish, mahallalarda tinchlik osoyishtalik

dalolat beradi. Hozirgi globallashuv jarayonida, mahalla jamiyat hayotining barcha sohalarida ijtimoiy institut sifatida yanada rivojlanib bormoqda. Qadimdan mahalla mahalliy hokimiyatning ajralmas bo'g'ini hisoblangan. O'lkamiz tarixi haqida eng qadimgi manba hisoblanmish "Avesto"da ham oilalarning ma'lum hududda uyushib yashaganligi haqida ma'lumotlar bor². IX asr tarixchisi Muhammad Narshaxiyning "Buxoro tarixi" asarida Buxoroda ko'plab mahallalar, guzarlar mavjud bo'lganligi haqida yozadi².

Yurtimizning turli joylaridagi mahallalar hududiy o'ziga xosliklarga ega. Buxoro shahri mahallalari vujudga kelishi va tarixiga bag'ishlangan O.A.Suxarevaning asarlari anan'anaviy o'zbek mahallalari tarixiga bag'ishlanganligi bilan diqqatga sazovordir.³ Qadimdan o'zbek mahallalari jamiyat ijtimoiy hayotining tayanchi bo'lgan, xususan, istiqlol yillarida o'z-o'zini boshqarish organlari tizimini isloh qilish, ularning moddiy-texnik bazasini yaxshilash borasida tizimli ishlar amalga oshirildi. Mahalla tizimini takomillashtirishning huquqiy asoslari yaratildi.

Mahalla-taraqqiyot poydevori bo'lib xizmat qilyapti. Bugungi kundagi zamonaviy mahallada hokim yordamchisi, yoshlar yetakchisi, xotin-qizlar faoli kabi lavozimlar joriy qilindi.

Ular bevosita prezidentning joylardagi vakili sifatida mahalla aholisining o'ziga tegishli qatlamlari bilan faoliyat olib boradilar. Bevosita mahalla hayotidagi ijtimoiy muammolarni yechishda joylarda jonbozlik ko'rsatadilar.

Yuqoridagi lavozimlarning faoliyatini tartibga solish maqsadida huquqiy asos ham yaratildi.

Jumladan, "Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish bo'yicha davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari to'g'risida"gi prezident farmoni, "Mahallada yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi prezident qarori, "Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi prezident farmoni¹. Mahalla yoshlarini ilm-fanga va kasb-hunarga yo'naltirishda, ishsizlarni ish bilan ta'minlash va bandlikka ko'maklashish masalalarida muhim ijtimoiy obyekt hisoblanadi. Aholi muammolarini hal etish, tadbirkorlikni rivojlantirish, yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish, oila va xotin-qizlar masalalari—bugungi kundagi zamonaviy mahallalarning muhim ijtimoiy muammolari hisoblanadi. Yuqoridagi masalalar bilan ishlashning samarali tizimini yaratish maqsadida har bir mahallada "Temir daftar", "Ayollar daftari", "Yoshlar daftari" shakllantirildi.

mustahkamlash, jinoyatchilikni oldini olish masalalariga bag'ishlangan videoselektor yig'lishi//Xalq so'zi. N32.- Toshkent, 2020.

² Авесто тарихий-бадий ёдгорлик / Асқар Маҳкам таржимаси. — Тошкент: Шарқ, 2001. -Б.34

² Абу Бакр Муҳаммад ибн Жаъфар ан- Наршахий. Бухоро тарихи. -Тошкент, 1993. -Б.45-67

³ Сухарева О.А Квартальная община позднефеодального города Бухары. -Москва: Наука, 1978. -С.22

¹ "Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi prezident farmoni.

“Temir daftar –ijtimoiy ahvoli va turmush sharoiti o‘g‘ir hamda sektor rahbarlari tomonidan alohida nazoratga olingan oilalarni qayd etish, muammolarini aniqlash, bartaraf etish va nazoratini olib borish bo‘yicha ma‘lumotlar bazasi.

“Ayollar daftari – ijtimoiy, iqtisodiy, huquqiy, psixologik qo‘llab-quvvatlashga, bilim va kasb o‘rganishga ehtiyoji va ishtiyoqi bo‘lgan, ishsiz xotin-qizlarning muammolarini aniqlash, bartaraf etish va nazoratini olib borish bo‘yicha ma‘lumotlar bazasi. Ushbu daftarga kiritish bo‘yicha xotin-qizlar faoli amaliy ishlar olib boradi, ma‘lumotlar bazasini yaratadi va nazoratini olib boradi.

“Yoshlar daftari” - ijtimoiy, iqtisodiy, huquqiy qo‘llab-quvvatlash, bilim va kasb o‘rganishga ehtiyoji va ishtiyoqi bo‘lgan, ishsiz yoshlarning muammolarini aniqlash, bartaraf etish va nazoratini olib boorish bo‘yicha ma‘lumotlar bazasi. Yuqorida sanab o‘tilgan ma‘lumotlar bazalari mahallalardagi ijtimoiy muammolarni hal etish jarayonini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Mahalla jamiyatimizning mustahkam poydevori, aholi muammolarini hal etishning muhim mexanizmiga aylanayapti.

Aholi muammolarini hal etish, tadbirkorlikni rivojlantirish, yoshlar bilan ishlash tizimini takomillashtirish maqsadida “mahallabay”, “xonadonbay”, “fuqarobay” ishlash tizimi joriy qilindi. Joriy yil hokim yordamchisi, yoshlar yetakchisi, xotin-qizlar faoli lavozimlari joriy qilindi. Har bir lavozimga munosib oylik maoshlari belgilandi. Mahallalarda yangi lavozim egalarining amalga oshirishi kerak bo‘lgan vazifalari belgilab qo‘yildi.

Quyidagilar hokim yordamchisining asosiy vazifalari va faoliyat yo‘nalishlaridir.

1. Mahalladagi ijtimoiy-iqtisodiy faoliyatni “xonadonbay” o‘rganish
2. Doimiy daromadga ega bo‘lmagan ishsiz aholini, ayniqsa, yoshlar va xotin-qizlarning qiziqishlarini o‘rganish orqali ularni kasb-hunar va tadbirkorlikka o‘rgatuvchi o‘quv markazlariga yo‘naltirish hamda o‘qishni tamomlagan bitiruvchilarning bandligini ta‘minlashga yordam berish
3. Mahallada istiqomat qiluvchi aholining oillaviy tadbirkorligini rivojlantirish
4. Aholi tomorqalaridan foydalanishni samarali tashkil etish
5. Mahalladagi mavjud bo‘sh ish o‘rinlari hamda xo‘jalik yurituvchi subyektlarning mavsumiy ishchilarga bo‘lgan talabini aniqlash orqali ishsizlarni birinchi navbatda “temir daftar” va “yoshlar daftari” kiritilgan yoshlar va xotin-qizlarni bo‘sh ish o‘rinlariga joylashtirish hamda haq to‘lanadigan jamoat ishlariga jalb etish.

Quyidagilar mahalladagi yoshlar yetakchisining asosiy vazifalaridir.

1. Yoshlar balansini shakllantirish, yoshlar to‘g‘risidagi zarur ma‘lumotlarni “Yoshlar daftari” va “Yoshlar portal” elektron platformalariga kiritib borish, ular bilan samarali ish tashkil qilish
2. Mahallada yoshlarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish

3. Yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, iqtidori, iste'dodi va tashabbuslarni rag'batlantirish hamda hayotda o'z o'rnini topishlariga ko'maklashish

4. Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash hamda ularning intellektual jihatdan kamol toptirish

5. Huquqbuzarlik sodir etishga moyilligi bo'lgan yoshlar bilan tizimli ishlash, jazoni ozod etish muassasalaridan ozod qilingan, ixtisoslashtirilgan o'quv –tarbiya muassasalaridan qaytib kelgan yoshlarning ijtimoiy-pedagogik rehabilitatsiya qilinishi va moslashuviga ko'maklashish

Mahalladagi xotin – qizlar faolining asosiy vazifalari quyidagilardir.

1. Xotin-qizlarni mahallalar va mehnat jamoalarida ijtimoiy-huquqiy jihatdan qo'llab – quvvatlash, ijtimoiy – siyosiy faolligini oshirish, ma'naviyatini yuksaltirish, yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash, zamonaviy namunali oilani shakllantirish, uning ma'naviy-axloqiy muhitini va an'anaviy oilaviy qadriyatlarni mustahkamlash bo'yicha maqsadli chora-tadbirlarni amalga oshirish;

2. Xotin-qizlarning tadbirkorlik g'oyalarini amalga oshirish, ular faoliyatiga kredit, subsidiya va boshqa yordam choralari jalb qilish bo'yicha mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish bo'yicha tuman xokim yordamchisi bilan hamkorlik qilish;

3. "Ayollar maslahat kengashlari" bilan hamkorlikda ijtimoiy himoyaga muhtoj xotin-qizlarni tadbirkorlikka o'qitish, biznesga oid namunaviy rejalarni ishlab chiqish va kredit olishda ularga ko'maklashish, "Ayollar daftari"ga kiritilgan xotin-qizlar bilan manzilli ishlarni amalga oshirish;

4. "Ayollar daftari"ga kiritilgan xotin-qizlar bilan manzilli ishlarni amalga oshirish;

5. Xotin-qizlarning muammolarini o'z vaqtida aniqlash og'ir ijtimoiy ahvolga tushib qolgan xotin –qizlar, jumladan, nogironligi bo'lgan ayollar bilan yakka tartibda hamda aniq maqsadga yo'naltirilgan ishlarni olib borish, ularga ijtimoiy-huquqiy, psixologik va moddiy yordam ko'rsatish ishlarini tashkil etish

Bundan tashqari mahallalardagi kam ta'minlangan, boquvchisini yo'qotgan ayollar bilan ishlash xotin-qizlar faoli lavozimining asosiy vazifalaridan biri qilib belgilandi. Ijtimoiy, iqtisodiy, huquqiy, psixologik, qo'llab quvvatlashga bilim va kasb o'rganishga ehtiyoji va ishtiyoqi bo'lgan, ishsiz xotin-qizlarning muammolarini aniqlab ularni "Ayollar daftari"ga kiritish bo'yicha ham xotin-qizlar faoli amaliy ishlar olib boradi. "Ayollar daftari" bo'yicha ma'lumotlar bazasini yaratadi va nazoratini olib boradi.

Yangi O'zbekistonda mahalla boshqaruvida yoshlar bilan ishlashning o'ziga xos tizimi yaratilmoqda, unga ko'ra yoshlar to'g'risidagi ma'lumotlar "Yoshlar daftari", "Yoshlar portal" elektron platformalariga kiritilib, ular bilan samarali ishlash tashkil etilgan.

Ma'lumotlarga qaraganda maktabni bitirib, uyda ishsiz qolayotgan yoshlar orasida ayollar salmog'i ancha yuqori 51 foizni tashkil etadi. 18 yoshga yetgan dan keyin ushbu k'rsatkich yanada yuqorilab 71 foizga yetmoqda¹. Joriy 2023-yilda Buxoro viloyatida 534 ta maktablarda 21 ming 944 ta yosh maktabni tugatib, kata yo'lga qadam qo'ymoqda. Bu yoshlar bilan manzilli ishlash yoshlar yetakchisi zimmasida bo'ladi. Yoshlar bo'sh vaqt deganda ishdan (mehnat faoliyatidan) tashqari vaqtini (34,1 %), dam olish vaqtini (19,1 %), o'qishdan ortgan vaqtini (17,3 %), uy ishlaridan ortgan vaqtini (16,4 %), bekorchilik vaqtini (7,3 %) va faqatgina 11,8 % i biror ishni bajarish uchun oldindan rejalashtirilgan vaqtini tushunadi.

Demak, yoshlar orasida kundalik hayotni rejalashtirishda qator tushunmovchiliklar mavjudki, bu holat ular orasida vaqtini to'g'ri taqsimlash rejasi mavjud bo'lmagani bois, aksariyat holatlarda mazkur vaqtdan hech qanday samaraga erishilmasligi bilan tugaydi. Bunda mehnat faoliyatida ham ko'pincha ijro intizomiga rioya qilmaslik ham taqsimotdagi boshqa vazifalarning umuman rejalashtirilmay qolishi va amalga oshirilmasligiga olib keladi. Statistik ma'lumotlarga qaraganda, sotsiologlar tomonidan XX asr oxirlarida yoshlarning bo'sh vaqtdan samarali foydalanishning 500 dan ortiq turi hisoblab chiqilgan.

Yoshlarning aksariyati bo'sh vaqtini uyda (79,4 %), ma'lum bir qismi esa uydan tashqarida (20,6 %) o'tkazadi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, yoshlarning 74,4 % i bo'sh vaqtida bajaradigan ishlarni oldindan rejalashtiradi, 25,6 % i esa vaziyat va sharoitga qarab yo'l tutar ekan. Yoshlar bo'sh vaqtlarini kitob o'qishga (25,5 %), yosh oilalarda esa farzand tarbiyasi bilan shug'ullanishga (20,5 %), do'st va yaqinlar bilan o'tkazishga (18,6 %), shuningdek, ko'pchilik yoshlar o'z bo'sh vaqtini Internet tarmoqlarida (18,2 %) o'tkazsa, ayrimlari televizor ko'rish yoki radio tinglash (17,7 %) uchun sarflaydi¹.

Bunda o'z ustida ishlaydigan, a'lo baholarga o'qiydigan, o'z tadbirkorligini yo'lga qo'ygani holda ish joyiga ega bo'lgan iqtidorli va ijtimoiy faol yoshlarni "yaxshi" toifaga, turmush taqozosi bilan rasmiy sektordan ish topa olmagan, lekin iqtisodiy faol, kelajakka ishonuvchi yoshlarni "o'rta" toifaga, shuningdek, davlatning g'amxo'rligi va e'tiborini kutayotgan, ko'makka muhtoj yoshlarni "ahvoli og'ir" toifaga alohida ajratib, ular bilan tizimli ishlashga doir aniq chora-tadbir ishlab chiqilmoqda.

Buxoro tumani "Qavola Mahmud" MFY da aholining ijtimoiy-iqtisodiy ahvolini yaxshilash, ishsizlikni bartaraf etish, tadbirkorlik tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash orqali ish o'rinlarini yaratishga qaratilgan ishlar ham ham amalga oshirildi.

¹<https://yuz.uz/uz/news/mahalladagi-yoshlar-etakchisi-hududlardagi-ogil-qizlarning-muammosini-hal-etishda-koprik-vazifasini-otaydi>

¹ ХАКНАЗАРОВ ХУДОЙБЕРДИ ДИЛМУРОДОВИЧ ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ КУНДАЛИК ТУРМУШ ТАРЗИИ /Тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси АВТОРЕФЕРАТИ Тошкент – 2019

Statistik ma'lumotlardan ko'rinishicha, 2022 yilda olib borilgan ishlar natijasida "Temir daftar"dan 98 nafar, "Ayollar daftari"dan 77 nafar fuqaro, "Yoshlar daftari"dan 36 nafar yigit-qiz chiqarilgan. Ularga o'zlari ishlab, daromad topishlari uchun sharoit yaratib berilgan.

REFERENCES

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 01.03.2022 yildagi PF-81-son "Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"prezident farmoni.//lex.uz
2. O'zbekiston Respublikasi prezidenti Shavkat Mirziyoyevning xalqaro xotin-qizlar kuniga bag'ishlangan tantanali marosimidagi nutqi-Mamlakatimiz xotin-qizlari uchun munosib sharoit yaratib berish-doimo e'tiborimiz markazida.// "Milliy tiklanish" 2023-yil 8-mart
3. "Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish bo'yicha davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari to'g'risida"gi prezident farmonii.2021- yil 3-dekabr 29-son.lex.uz
4. "Mahallada yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Prezident farmoni.2022-yil 19-yanvar 92-son.lex.uz
5. Sadullayev U. (2024). MAHALLA: UNDERSTANDING THE CONCEPT. Medicine, Pedagogy and Technology: Theory and Practice, 2(4), 376–385.
6. Sadullaev U. . (2024). USE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN EDUCATION. Medicine, Pedagogy and Technology: Theory and Practice, 2(5), 344–352.
7. Sadullaev, U. (2024). EDUCATION AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE: A NEW ERA OF OPPORTUNITY. Medicine, Pedagogy and Technology: Theory and Practice, 2(6), 238–241.
8. Shokir o'g'li, S. U. (2024). Media literacy is a requirement of the modern world. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 4(3), 276-280.
9. Shokir o'g'li, S. U. (2024). Media literacy is a requirement of the modern world. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 4(3), 276-280.
10. Shokir o'g'li, S. U. (2024). The Development of Culture and Art during the Timurid Era: the Development of Architecture and its Characteristics. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 4(9), 133-138.

11. Shokir o'g'li, S. U. (2024). The Development of Culture and Art during the Timurid Era: the Development of Architecture and its Characteristics. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 4(9), 133-138.
12. Sadullayev, U. (2024). EDWARD ALLWORTH AND THE STUDY OF MODERN UZBEKS. Modern Science and Research, 3(2), 303-308.
13. Shokir o'g'li, S. U. (2024). MODERN SCIENCE AND RESEARCH. MODERN SCIENCE, 2181, 3906.
14. Sadullayev, U. (2024). ETHNOGENESIS AND ETHNIC HISTORY OF THE UZBEK PEOPLE. Modern Science and Research, 3(2), 355-361.
15. Shokir o'g'li, S. U. (2024). MODERN SCIENCE AND RESEARCH. MODERN SCIENCE, 2181, 3906.
16. Sadullayev, U. (2024). THE CONCEPT OF JADIDISM AND ITS ESSENCE. Modern Science and Research, 3(2), 631-636.
17. Sadullayev, U. (2024). MIRZA SIROJ HAKIM AND HIS LEGACY. Modern Science and Research, 3(2), 902-910.
18. Sadullayev, U. . (2024). THE NEIGHBORHOOD IS THE CRADLE OF VALUES. Modern Science and Research, 3(1), 607-613.
19. Shokir o'g'li, S. U. (2023). The History of the Creation and Formation of the Neighborhood. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 1(10), 480-485.
20. Sadullayev Umidjon Shokir O'g'li, . (2023). THE IMPORTANCE OF THE MAHALLA SYSTEM'S REFORMATIONS IN NEW UZBEKISTAN. International Journal Of History And Political Sciences, 3(10), 25-30.
21. Shokir o'gli, S. U. (2023). The Essence of State Policy on Youth in New Uzbekistan. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 1(9), 554-559.
22. Sadullayev, U. (2023). THE ROLE OF THE NEIGHBORHOOD IN RAISING A SPIRITUALLY MATURE GENERATION. Modern Science and Research, 2(10), 488-493.
23. Sadullayev, U. (2023). ABOUT THE EMERGENCE OF THE CONCEPT OF NEIGHBORHOOD. Modern Science and Research, 2(12), 722-727.
24. Sadullayev Umidjon Shokir O'gli, . (2023). ELUCIDATION OF ISSUES OF THE HISTORY OF BUKHARA GUZARS IN O. A. SUKHAREVA AND HER STUDIES. International Journal Of History And Political Sciences, 3(11), 30-35. <https://doi.org/10.37547/ijhps/Volume03Issue11-07>

25. Sadullayev, U. (2023). O'zbekistonda xotin-qizlarga berilayotgan e'tibor: mahalla boshqaruvida xotin-qizlarning roli. In Oriental Conferences (Vol. 1, No. 1, pp. 551-556). OOO «SupportScience».
26. Shokir o'gli, U. S. (2023). MILLIY QADRIYATLARIMIZ ASROVCHISI. Journal of new century innovations, 35(1), 79-80.
27. Sadullayev, U. (2023). THE ROLE OF THE NEIGHBORHOOD IN THE SOCIAL DEVELOPMENT OF SOCIETY. Modern Science and Research, 2(10), 755–757.
28. Sadullayev, U. (2023). THE ROLE OF WOMEN IN NEIGHBORHOOD MANAGEMENT IN UZBEKISTAN. Modern Science and Research, 2(9), 132-135
29. Toshpo'latova Shaxnoza Shuhratovna. (2024). ILK UYG'ONISH DAVRI NAMOYONDALARINING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRIS METODIKASI. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14520996>
30. Toshpo'latova, S. (2024). TARIX FANINI O'QITISHDA SAMARALI METODLAR. Modern Science and Research, 3(11), 774-782.
31. Тошполатова, Ш. (2024). THE PRESENT IRANIANS. Журнал универсальных научных исследований, 2(5), 453-462.
32. Toshpo'latova, S. (2024). BUXORODAGI SAROYLAR. Modern Science and Research, 3(5), 522-529.
33. Toshpo'latova, S. (2024). O'RTA ASRLARDA OILA PEDAGOGIKASIGA OID FIKRLAR. Modern Science and Research, 3(12), 353-361.
34. Toshpo'latova, S., & Xudoyqulov, S. (2024). History And Ethnology Of Olot District. Modern Science And Research, 3(5), 148-151.
35. Toshpo'latova, S., & Jo'rayeva, M. (2024). HISTORY AND ARCHITECTURAL MONUMENTS OF JONDOR DISTRICT. Modern Science and Research, 3(2), 447-450.
36. Qizi, R. S. S., Shukhratovna, T. S., & Karamatovna, M. A. (2024). Implementation of Education and Protection of Children's Rights in the age of Technology. SPAST Reports, 1(7).
37. Shuhratovna, T. S. (2024). Linguistic Anthropology. European Journal Of Innovation In Nonformal Education, 4(3), 432-437.
38. Toshpo'latova, S. S., & Naimov, I. N. (2023). MS ANDREYEV–O'RTA OSIYO XALQLARI ETNOGRAFIYASINING YIRIK OLIMI. Innovations in Technology and Science Education, 2(8), 1214-1222.
39. Toshpo'latova, S., & Tursuntoshova, S. (2024). Khoja Abdulkholiq Gijduvani. Modern Science and Research, 3(2), 87-93.

40. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics Of Ethnologies Of Bukhara. *Modern Science and Research*, 3(2), 1004-1011.
41. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics. *Modern Science and Research*, 3(2), 500-507.
42. Toshpo'latova, S. (2024). Religious Anthropology. *Modern Science and Research*, 3(1), 504-510.
43. Shakhnoza Shuhratovna, T. (2023). MS Andreyev'S Way Of Life. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*, 1(10), 655-659.
44. Shuhratovna, T. S. (2023). Ethnological Analysis Of National Costumes And Rituals Of Tajiks In The Works Of MS Andreyev. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(12), 42-47.
45. Toshpo'latova, S. (2023). MS Andreyev-Scientific Career. *Modern Science and Research*, 2(12), 801-807.
46. Shuhratovna, T. S. (2023). Etymology Of Tajik Marriage Ceremony. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(11), 17-23.
47. Toshpo'latova, S., & Ashurova, G. (2023). THE HISTORY AND DESCRIPTION OF THE WORK OF MS ANDREYEV-" ARK BUKHARI". *Modern Science and Research*, 2(9), 404-409.
48. Toshpo'latova, S. (2023). ETHNOLOGICAL ANALYSIS OF CALENDRIC CALCULATION AND LENGTH MEASUREMENTS OF KHUF VALLEY TAJIKS IN THE RESEARCHES OF MS ANDREYEV. *Modern Science and Research*, 2(10), 291-299.
49. Toshpo'latova, S. (2023). A STUDY OF THE WEDDING CEREMONY OF THE TAJIKS OF AFGHANISTAN. *Modern Science and Research*, 2(9), 84-89.
50. Naimov, I., & Toshpo'latova, S. (2023). Marriage Ceremony Of Tajiks In The Work Of Mikhail Stepanovich Andreyev "Tadjiki Dolini Khuf". *International Journal of Intellectual Cultural Heritage*, 3(1), 12-16.
51. Toshpo'latova, S. S. (2023). Tojiklar Milliy Kiyim-Kechaklari Va "Beshmorak" Marosimining Etnologik Tahlili. *Scholar*, 1(28), 395-401.
52. Muxamedovna, G. M. (2024). Millatimiz Faxri-Buxoro Ma'rifatparvari. *Miasto Przyszłości*, 52, 557-562.
53. Muxamedovna, G. M. (2024). PARANJI TARIXI, YOXUD O'RTA ASR AYOLLARINING KIYIMI HAQIDA.
54. Muxamedovna, G. M. (2024). TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING O'RNI. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(5), 97-102.

55. Mukhamedovna, G. M. (2024). The Sad Fate Of The Women Of Turkistan: About The "Hujum" Movement And Its Impacts On Agriculture. *SPAST Reports*, 1(7).
56. Muxamedovna, G. M. (2023). MAKTABLARDA TARIX FANINI O'QITISH AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 178-180.
57. Muxamedovna, G. M. (2023). TARIX FANINI O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 175-177.
58. Gadayeva, M., & Ismoilova, Z. (2024). The Importance Of Studying The Science Of Youth Psychology In Improving People'S Lives. *Modern Science and Research*, 3(2), 676-683.
59. Gadayeva, M., & Hamroqulova, N. (2024). The Basis Of The Use Of Development-Pedagogical Skills In Pedagogical Activity. *Modern Science and Research*, 3(2), 684-689.
60. Gadayeva, M. (2024). ABOUT THE HISTORY OF THE VEIL OR MEDIEVAL WOMEN'S DRESS. *Modern Science and Research*, 3(2), 1097-1103.
61. Gadayeva, M. (2023). THE UNIQUE SIGNIFICANCE OF MASTERING SOCIAL SCIENCES DURING THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 2(10), 459-464.
62. Universiteti, G. M. M. O. X. (2023). Uchinchi Renesans Davrida Ajdodlarimiz Merosini Organish Orqali Integratsion Ta'limni Yanada Takomillashtirish Tamoyillari: Часть 1 Том 1 Июль 2023 Год. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 1(1), 11-16.
63. Gadayeva, M. (2024). Attack Action. *Modern Science and Research*, 3(1), 1028-1033.
64. Gadayeva, M. (2024). Effective Ways To Use The" Thoughtstorm" Method On The Theme Of The" Eastern Renaissance" Era. *Modern Science and Research*, 3(1), 1024-1027.
65. Muxamedovna, G. M. (2023). KREATIV YONDASHUV ASOSIDA DIDAKTIK MATERIALLAR YARATISH MEXANIZMLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 21(3), 12-14.
66. Muxamedovna, G. M. (2023). Uchinchi renesans davrida ajdodlarimiz merosini organish orqali integratsion ta'limni yanada takomillashtirish tamoyillari. *Образование наука и инновационные идеи в мире*, 22(1), 35-38.
67. Muxamedovna, G. M. (2023). History Of Patriotic Women. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(12), 69-75.
68. Muxamedovna, G. M. (2023). Innovatsion TaLim-Buyuk Kelajak Poydevori. *World scientific research journal*
69. Gadayeva, M. (2024). Effective Ways To Use The" Thoughtstorm" Method On The Theme Of The" Eastern Renaissance" Era. *Modern Science and Research*, 3(1), 1024-1027.